

Nieuw in de collectie: archieven

Januari - februari 2025

Archiveren is een reeks handelingen. Het begint met het ter hand gesteld krijgen van archiefwaardig materiaal. De voltooiing ligt in het online beschikbaar stellen van het archief. Dit kunnen nieuwe toegangen zijn, maar ook aanvullingen op eerder overgebracht archief. Hieronder lichten we een archief toe.

Uitgelicht

[1200 Vereniging ter Bevordering van de Bouwkunst Groningen, 1883-1991 \(aanvulling inv.nrs. 75-76\)](#)

In de tweede helft van de negentiende eeuw veranderde de maatschappij relatief snel door processen van industrialisering en verstedelijking. Het is onmiskenbaar dat deze processen invloed hadden op de rol van architecten en ambachtslieden in de maatschappij van die tijd. In het bijzonder geldt dat voor de periode na 1874, toen stedenbouwers en architecten bij de ontmanteling van de vestingwerken voor nieuwe vraagstukken kwamen te staan. Om hun kennis te verrijken en te kunnen delen, werden overal in Nederland verenigingen opgericht die zich ten doel stelden de ontwikkeling over bouwkunst en architectuur te stimuleren.

In Groningen werd in 1883 de Vereniging tot Bevordering der Bouwkunst opgericht. Onder de oprichters, die tegelijkertijd ook het bestuur vormden, waren [J.P. Hazeu](#), [G. Nijhuis](#) en [H. Hoekzema](#), die allen als architect betrokken waren bij de nieuwe singels en pleinen in het zuiden van de stad, maar ons ook elders in de stad veel fraais schonken. Door het houden van maandelijks [vergaderingen](#), het verzorgen van bijdragen en kunstbeschouwingen, het uitschrijven van [prijsvragen](#) en het houden van [tentoonstellingen](#), poogde de vereniging de bouwkundige kennis van haar leden te vergroten.¹ Het lidmaatschap stond open voor iedereen, die op wat voor manier dan ook werkzaam was in de bouw, maar niet alle leden genoten dezelfde rechten.

De huidige toegang (twee meter standaard archiefberging) is het resultaat van de samenvoeging van verschillende aanwinsten, te weten uit 1933, 1997 en twee kleinere uit 1985 en 2021. De laatste twee aanvullingen, inventarisnummers [75](#) en [76](#), betreffen notulen over de periode 1914-1933, met excursie- en jaarverslagen. Deze bronnen complementeren het beeld van de Vereniging ter Bevordering van de Bouwkunst en de bijdrage van haar leden aan de architectuur- en stedenbouwgeschiedenis van Groningen.

¹ Eline Stomphorst, [Initiator of exponent, de betekenis van de Vereniging tot Bevordering der Bouwkunst voor de Groningse architecten, 1883 - circa 1910](#) (doctoraalscriptie Architectuur- en stedenbouwgeschiedenis. Rijksuniversiteit Groningen, 1995), 27.

Kaart van de gemeente Groningen met plan van uitleg, 1903. Ir. J.A. Mulock Houwer (1536_6488)

Nieuwe archieftoegangen

Algemeen bestuur en politiek

[1607 Gemeentebestuur van Groningen \(aanvulling inv.nrs. 1469-1477\)](#)

Industrie, handel en dienstensector

[1431 Koffie- en theehandel Tiktak BV, 1930 – 1995 \(aanvulling inv.nrs. 97-107\)](#)

[1601 Centrum voor Automatisering in Noord-Nederland \(CEVAN\), 1967-2014 \(aanvulling inv.nrs. 545-574\)](#)

Kunst, cultuur en erfgoedbeheer

[1200 Vereniging ter Bevordering van de Bouwkunst Groningen, 1883-1991 \(aanvulling inv.nrs. 75-76\)](#)

Religie en levensbeschouwing

[355 Gereformeerde kerk Uithuizermeeden, 1834 – 2007 \(aanvulling inv.nrs. 105-131\)](#)

[3414 Nederlandse Hervormde Zusterkring Sappemeer, 1929 - 1999](#)

[3415 Hervormde Vrouwenvereniging Middelbert, 1932 - 2016](#)

[-3423 Vereniging van Vrijzinnig Hervormden te Hoogkerk, 1965 - 1997](#)

Verzamelingen

[2698 Fragmentarchieven \(aanvulling\)](#)

Welzijn en sociale zorg

[2246 Gemeentelijke Sociale Dienst Groningen \(blok 7\), \(1965\) 1970-1979 \(1982\)](#)